نقش رسانه در احساس امنیت در جامعه

ارتباط اطلاع رسانی دقیق و بهنگام با افزایش ضریب امنیت اجتماعی

آرزو جاودانی

از جمله نقش هایی که ازسوی کارشناسان علوم ارتباطات اجتماعی برای رسانه ها در نظر گرفته شده است، نقش «خبری و اطلاع رسانی» است که از آن به عنوان «نظارت بر محیط» یاد می شود.

در جهان امروز و در عصر اطلاعات ، رسانه و به تبع آن خبرنگار به عنوان چشم وزبان مردم وواسطه ای بین مردم و دولتمردان عمل می کند.

واسطه ای که دل نگرانی های مردم را به مسؤولان و پاسخ و عکس العمل مسؤولان را به گوش مردم می رساند و خواستار تغییر یا تصحیح وضعیت به سمت شرایط هر چه مطلوب تر می شود.

بنابراین این پدیده نه چندان کهنه (رسانه) بدون هیچ چشمداشتی از هر دو سو، به نظارت بر شرایط حاکم بر جامعه ، ارگانها و بخشهای مختلف در کلیه سطوح می پردازد و با اطلاع رسانی به موقع درجهت نیل به جامعه مطلوب گام بر می دارد.

اطلاع رسانی رسانه های کشور ، درنظم و چینشی خاص و با تقسیم عناوین اخبار مربوطه انجام می شود ، «حوادث» از جمله عناوین جای گرفته در بین صفحه های روزنامه و یکی از پرطرفدارترین بخشها است که اخبار آن در سایت های اطلاع رسانی از جمله خبرگزاری ها نیز جا باز کرده است.

در این بخش شاهد ارائه آخرین اخبار و آمار جرایم، حوادث و آمار و ارقام و همچنین درج انواع گزارش در رابطه با معضلات اجتماعی مانند خودکشی ،قتل ، سرقت، تجاوز به عنف ، فرار دختران و غیره هستیم.

این در حالی است که به عقیده کارشناسان این وضعیت در احساس امنیت جامعه خلل وارد می کند و احساس ناامنی را در جامعه گسترش می دهد.

به عقیده مسؤولین امر ، ارائه این آمار ، ارقام و حوادث از سوی روزنامه ها «بزرگ نمایی» و دیدن نیمه خالی لیوان و خلاف رسالت اصلی مطبوعات است.

یک زن میانسال در این رابطه گفت : دیدن و شنیدن این حوادث نشان دهنده افزایش آنان در سطح جامعه است و باعث ایجاد دلهره در والدین می شود.

«فاطمه دانشگر» تأکید کرد: این دلهره در درجه اول ناخوشایند است اما سبب توجه بیشتر والدین و ارائه برخی نکات ایمنی به فرزندان می شود. وی بایان اینکه اطلاع رسانی در خصوص حضور مجرمینی مانند «بیجه» در سطح جامعه (قبل از دستگیری) سبب هوشیاری و رعایت نکات ایمنی از سوی خانواده ها و کاهش قربانیان چنین حوادثی می شود، گفت: هشدار به خانواده ها یکی از وظایف تعریف شده برای نیروی انتظامی است.

یک دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد نیز گفت: ایجاد امنیت واطلاع رسانی از جرایمی که احتمال برخورد با آنان برای هر کسی وجود دارد از سوی دستگاه های مربوطه ضروری است.

«آمنه توکلی» گفت: یکی ازموانع تحقق جرم ، آگاهی از جرایم موجود در سطح جامعه است که روزنامه ها در این زمینه فعالیت قابل قبولی دارند.

وی با بیان اینکه تا زمانی که انسان احساس ترس و ناامنی در خود نداشته باشد اقدامی برای محافظت از خود انجام نمی دهد ، گفت : اطلاع رسانی در این زمینه می تواند در قالبی نرم تر و همراه با ارائه راهکار برای پیشگیری از سوی رسانه ها انجام شود.

دبیر صفحه حوادث روزنامه «ایران» نیز در این رابطه گفت : به هیچ عنوان معتقد به این نیستم که رسانه ها موجب از بین رفتن احساس امنیت افراد در جامعه می شوند.

«مسعود ابراهیمی» اظهار داشت : درست است که درج چنین اخباری موجب ایجاد ترس در مردم می شود اما این ترس باعث هوشیاری افراد بخصوص والدین می شود. او افزود: اخبار حوادث بیشتر جنبه هشدار دارد ضمن اینکه دبیران صفحه حوادث با توجه به ضرورت و نیاز جامعه و خانواده نسبت به درج این اخبار اقدام می کنند. ابراهیمی گفت: در نظر گرفتن کانون خانواده و حفظ حرمت ها و در این اجتماع مقدس از جمله اولویت های درج اخبار حوادث برای روزنامه نگاران است.

وی با اشاره به اینکه درج اخبار حوادثی مانند تجاوز به محارم از موارد فوق است ، گفت: درج این دست حوادث تا زمانی که شاهد افزایش آن در جامعه نباشیم امکان پذیر نیست اما دربرخورد با افزایش درصد وقوع این نوع جرایم، درج آنها و آگاهی به خانواده ها را از جمله وظایف خود می دانیم.

ابراهیمی با بیان اینکه ایجاد احساس امنیت در جامعه با ممانعت از چاپ چنین اخباری صورت نمی گیرد، گفت: مردم زمانی احساس امنیت را لمس می کنند که به طور حقیقی با آن روبرو باشند وبرای مثال حضور همراه با تأخیر پلیس را در صحنه وقوع جرم نبینند.

دبیر صفحه حوادث روزنامه «ایران» گفت: در کشورهای اروپایی علی رغم آمار بالای قتل و جنایات ، مردم احساس امنیت بیشتری دارند وعلت آن اطلاع رسانی به موقع همراه با عملکرد سریع پلیس در دستگیری قاتل و مجازات سخت و بدون بخشش مجرم است.

او افزود : در این کشورها دستگاههای ذیربط در صورت شناسایی قاتل قتلهای زنجیره ای و دیگر مجرمین، عکس و مشخصات وی را به اطلاع عموم می رسانند و در اقدامات هشدارگونه، موجب جلوگیری از قرار گرفتن آنان در برابر آمار جرایم می شوند. وی ادامه داد: اطلاع رسانی عمومی در مواردی مانند «بیجه» ، «خفاش شب» و غیره می توانست مانع از بالا رفتن آمار قربانیان باشد.

ابراهیمی تأکید کرد: باید توجه داشت، در موارد متعددی پیگیری پرونده های مبهم توسط خبرنگاران موجب سهل الوصول شدن دستگیری مجرمین شده است.

او بایان اینکه پسر و دخترهای کوچک ضعیف ترین گروه دربرابر خواسته ها و هوس های دیگر گروههای جامعه هستند ، تأکید کرد: برای مقابله با افزایش جرایم برنامه ریزی برای تحقق اقدامات فرهنگی ضرورت دارد.

خبرنگارحوادث روزنامه قدس نیز دراین زمینه بایان اینکه آگاهی از جرایم موجود درسطح جامعه ازجمله خواسته های اغلب مخاطبان است، گفت: انتشار اخبار حوادث و جرایم در رسانه های جمعی ضرورت دارد.

وی که خواست نامش فاش نشود،افزود: این ضرورت تا حدی است که باعث از بین رفتن قبح مسأله و عادی شدن ارتکاب جرایم در سطح جامعه نشود.

او ادامه داد: اطلاع رسانی اخبار و اطلاعات جامعه وظیفه ای است که تحقق آن از نظر مردم تنها از سوی یک رسانه متعالی امکان پذیر است.

این خبرنگار صفحه «حوادث»اظهار داشت: ارائه آمار حوادث بیش از حد لازم سبب عادی شدن جرایم در اذهان عمومی می شود، در نتیجه هر لحظه مردم منتظر وقوع حادثه ای دلخراش تر از حادثه «پاکدشت» ، «ویلای وحشت» یا قتل خانواده دکتر «نصیران» ، هستند.

وی تأکید کرد: درج این اخبار به همراه نتیجه عملکرد دادگستری برای ارضای افکار عمومی لازم است حال آنکه روابط عمومی دادگستری اطلاع رسانی در این زمینه را جزو اولویت های کاری خود قرار نداده است.

این خبرنگار حوادث گفت: درج خبر اولیه جرایم از سوی رسانه ها یک خبر صرف و به دور از القاب مانند مجرم، قاتل و حتی نام فرد است که آسیبی به احساس امنیت و آبروی افراد نمی زند.

وی در رابطه با نحوه اطلاع رسانی و همکاری دستگاههای امنیتی استان گفت: دادگستری اطلاع رسانی در زمینه پرونده های کیفری را موکول به طی مراحل قانونی پرونده و صدور حکم می کند، اما پس از اجرای احکام واتمام پرونده نیز اطلاع رسانی لازم صورت نمی گیرد لذا خبرنگاران برای تهیه خوراک برای افکار عمومی به راههای دیگری برای تهیه این اخبار متوسل می شوند.

وی تأکید کرد: احساس امنیت یک امر روانی است وایجاد و فقدان آن در حوزه مسؤولیت تمامی مسؤولان و ارگانها است و رسانه ها دراین بین نقش تکمیل کننده را ایفا می کنند.

عضو هیأت علمی گروه حقوق دانشگاه تهران نیز با تأکید بر اینکه بی خبری مردم باعث ایجاد احساس امنیت بیش از حد در آنان می شود، گفت : این احساس سبب عدم هوشیاری مردم و در نتیجه گسترش جرایم می شود.

دکتر«شهلا معظمی» با بیان اینکه آگاهی اقشار مختلف جامعه نسبت به اخبار جرایم و حوادث ضرورت دارد، گفت: این وضعیت سبب هوشیاری و آمادگی خانواده ها برای پیشگیری از قرار گرفتن آنان در آمار جرایم می شود. این جرم شناس گفت: در کشورهای اروپایی درعین اطلاع رسانی درست به مردم به هیچ عنوان به شرح جزییات واقعه پرداخته نمی شود تا دستاویزی برای مجرمین بالقوه نباشد. او افزود: در این کشورها بیشتر بر مجازات جرایم تأکید می شود تا عبرتی برای دیگر متخلفین احتمالی باشد.

این استاد دانشگاه با اشاره به احکام اعدامی که در انظار عمومی اجرا می شوند، گفت: نگاهی به تاریخچه نظام کیفری نشان از تشدید مجازات ها دارد که نشأت گرفته از خواست خود مردم است .

دکتر معظمی ادامه داد: تشدید مجازات ها هیچ وقت پایان جرایم را به ارمغان نداشته است بلکه به همان نسبت موجب بروز جرایم شدیدتر و خشونت بارتر شده است.

او با بیان اینکه اعلام مجازات ها و اطلاع رسانی در این باره به مردم در اولویت است ، گفت : برخی مجرمین پس از دستگیری و اطلاع از مجازات قانونی، اطلاع از چگونگی مجازات را مانع اصلی در اقدام به جرم از سوی خود عنوان می کنند.

این جرم شناس افزود : این وضعیت سبب افزایش جرایم و در نتیجه غفلت نیروهای انتظامی در ذهن جامعه تفکر غالب می شود ، این امر تنها با افزایش اطلاعات حقوقی مردم قابل رفع است.

دکتر معظمی نقش رسانه های گروهی را در این زمینه بی بدیل دانست واظهار داشت: آگاهی مردم نسبت به جرایم اجتماعی و پیشگیری از شرایط جرم خیز مانع از قرار گرفتن آنان در برابر جرایم می گردد.

یک روانشناس در این رابطه گفت: از نظر روانشناسی هر پدیده شامل دو جزء باز نمایی (نمود حادثه Representation) و هیجانی است.

دکتر«نعمه مخبر» اظهارداشت: هر پدیده و حادثه ای، در مخزن خاطرات انسان بایگانی می شود و برخورد مجدد با چنین وقایعی در روزنامه ها(درصورت سابقه وقوع برای فرد) به هر دو صورت بازنمایی و هیجانی یادآوری می شود. وی افزود : این وضعیت سبب ایجاد اثرات روحی سخت و گاه جبران ناپذیری در فرد می شود.

این روانشناس گفت : در صورت عدم سابقه تجربی چنین حوادثی، وقوع آن برای همنوعان ، موجب ایجاد احساس اضطراب و نگرانی در افراد می شود.

دکتر مخبر گفت: درصورتی که افراد جامعه روزانه از طریق رسانه های گروهی در مقابل موج اخبار حوادث قرار گیرند، موجب بازخوانی وقایع و قرار گرفتن فرد در معرض یک سری عواطف منفی می شود. او افزود: هیجان منفی زمینه را برای ابتلای افراد جامعه به انواع اختلالات خلقی که در رأس آن اختلالات اضطرابی قرار دارد، فراهم می کند.

این روانشناس افزود: در این حالت به صورت ناخودآگاه احساس تهدید از دست دادن اشیای محبوب(اعم از جاندار و غیرجاندار) بر فرد چیره شده واضطراب ونگرانی روزانه او را افزایش می دهد. وی ادامه داد: این امر سبب می شود باوجود میزان مطلوبی از امنیت در جامعه، فرد و اجتماع احساس امنیت خود را از دست بدهند.

دکتر مخبر گفت : اختلالات اضطرابی موجب ایجاد خلل در فرایند تصمیم گیری (Making Decesion) و مانع از پیدا کردن راهکارهای منطقی (Logical) در وضعیت عصبانیت و بحران در فرد می شود.

وی بیان کرد: این موارد باعث بروز رفتارهایی می شود که فرد در حالت عادی از انجام آنها دوری می کند که در مقیاس بزرگتر این وضعیت جامعه را دچار آشوبی پنهانی خواهد ساخت.

وی تأکید کرد: درج متعدد اخبار معضلاتی مانند خودکشی ، فرار از خانه، طلاق، قتل، آدم ربایی ، اسید پاشی وغیره ، قبح این اعمال را در جامعه از بین برده و در مواردی برای افرادی که به دلیل فشارهای زندگی راهی پیش رو ندارند، راهکار اجرایی نشان می دهد.

این روانپزشک بااشاره به دوره ای که در اروپا آمار خودکشی افزایش چشمگیری یافته بود، گفت: در آن دوره کتابی به نام «رنجها» به چاپ رسیده بود که به شدت مورد توجه جوانان قرار گرفت ضمن اینکه در بخشی از کتاب جزئیات یک نوع خودکشی تشریح شده بود.

وی بایان اینکه تا مدت طولانی خودکشی به همان روش افزایش نگران کننده داشت ، افزود: این امر نشان از تأثیر چشمگیر اطلاع از جزئیات یک حادثه در روحیه جوانان است.

دکتر مخبر باتأکید بر اینکه اطلاع رسانی شرط اصلی آگاهی جامعه برای پیشگیری از بروز حوادث است، گفت: این به معنای تعریف «عین واقعه» نیست و اطلاع رسانی جرایم و جنایات باید به شکل کاملاً کلی و به دور از بیان جزئیات و شیوه اقدام به جرایم صورت گیرد.

وی گفت: مسؤولین پاسخگو باید به شیوه علمی و در قالب کلماتی که بار علمی و معنایی خاص ، به دور از تأثیر منفی و نقش کنترل کننده داشته باشد ، برای بیان وقایع و جنایات استفاده کنند تا از تقلید شیوه ارتکاب جرم جلوگیری کنند.

«داستان عمومی و انقلاب مشهد در این رابطه اظهار داشت: نحوه اطلاع رسانی رسانه ها در ایجاد احساس امنیت یا ناامنی در جامعه به شکل بی بدیلی تعیین کننده است.

«غلامحسین اسماعیلی» با اشاره به گستردگی رسانه ای در کشور و به تبع آن افزایش اقبال عمومی به رسانه ها، گفت : وظیفه و رسالت مطبوعات اطلاع رسانی سریع، دقیق وصحیح در سطح جامعه است.

وی ضمن اظهار تأسف گفت: تحلیل رسانه های مختلف برای انتشار اخبار حوادث ذوق وسلیقه مخاطبین است در حالی که این مسأله موجب تعکاس اخبار بدون تطابق آنها با واقعیات موجود در مراجع قضایی، جامعه و فاصله گیری از رسالت خبری رسانه ها شده است.

مشاور مطبوعاتی رئیس جمهوری با بیان اینکه اخبار حوادث منتشره در روزنامه ها و خبرگزاریها غالباً به شکل ناقص صورت می گیرد، گفت: انتشار اخبار حوادث و جنایات باید به صورت تکمیلی و همراه با اقدامات صورت گرفته از جانب ارگانهای مربوطه باشد

اسماعیلی گفت: آمار بالای مطبوعات در کشور و انعکاس موردی حوادث در آنها سبب ایجاد تصوری غلط مبنی بر وجود یک روند رو به رشد ارتکاب جرایم در سطح جامعه شده است.

وی اذعان کرد: در مباحث قضایی وامنیتی (در معنای عام) رسانه ها اقدام به نشر اخباری از جمله سرقت، زورگیری، قتل، تصادف و غیره می کنند که اغلب باعث سلب آسایش و آرامش فکری مردم می شود.

او گفت: در مقابل نسبت به نحوه برخورد و عملکرد دستگاههای متولی برای برقراری آرامش و برخورد با مجرمین ، گستره اطلاع رسانی بسیار کوچک و در مواردی ناچیز است.

اسماعیلی بابیان اینکه مطبوعات اقدام به انعکاس اخبار حوادث و رویدادها به شکل خاص می کنند ، گفت: در ۱۰ ماه سال ۸۴ شاهد کاهش ۴۱/۱۴ درصدی آمار سرقت و کاهش ۲۵ درصدی آمار سرقت های مسلحانه در شهر مشهد بوده ایم.

وی بابیان اینکه بررسی ها نشان دهنده کاهش واخبار رسانه ها حاکی از افزایش وشدت جرایم دارد ، گفت : برای مثال روزنامه ها در انتشار خبر یک قتل به صورت جزئی و غیر ضرور به همه موارد می پردازند و از تلاشهای مأمورین برای جلب مجرم فاکتور می گیرند.

اوافزود: متأسفانه در انتشار خبردستگیری مجرمین، شاهد توضیح مجدد حادثه واشاره ای کوتاه وگذرا ، در حد یک پاراگراف، به دستگیری مجرم در صفحات حوادث هستیم.

دادستان عمومی مشهد با اشاره به اینکه قاتل بیش از ۹۰ درصد قتلها در مشهد دستگیر می شود، اظهار داشت: برای مثال قاتل خانواده «جوان» ظرف ۲۴ ساعت دستگیر و دستگیری قاتل خانواده دکتر نصیریان در کمتر از یک ماه اعلام رسمی شد.

وی افزود: رسانه ها به اندازه ای روی ماهیت و چگونگی قتل مانور می دهند که باعث می شود افرادی که بالقوه خلافکار نیستند با تصور بی قانونی در شهر مرتکب جرایم متعددی شوند.

اسماعیلی اظهارداشت : انتظارم از رسانه ها عدم پررنگ تر نشان دادن وقایع نسبت به حقیقت موجود در جامعه است زیرا توجه به نیمه خالی لیوان دردی را از جامعه دوا نمی کند.

وی بااشاره به یک سری محدودیتهای قانونی دادگستری در انتشار اخبار مربوط به پرونده های کیفری گفت: مفاسد اجتماعی از جمله مباحثی است که حتی میزان کم آنان، زیاد به نظر می رسد و به نظر برخی اطلاع رسانی در این موارد به حساب اشاعه فحشا و منکرات گذاشته می شود.

وی باتأکید براینکه ضریب امنیتی کشور درسطح قابل قبولی است، گفت : دلیل اصلی بالا بودن آمار پرونده های کیفری ، افزایش نگاه «جرم انگاری» در جامعه است که لازم است رسانه ها در جهت رفع این نگاه گام بردارند.

مشاور مطبوعاتی رئیس جمهوری نیز باتأکید بر اینکه «دانستن حق مردم است» گفت : هیأت دولت باتکیه براین اصل ، در تیرماه سال جاری ،لایحه «آزادی اطلاعات» را به تصویب رساند.

«علی اکبر جوانفکر» گفت : بر اساس این لایحه هر شخص ایرانی حق دسترسی به اطلاعات عمومی را دارد و برای این کار توجیهی لازم نیست.

وی بابیان اینکه اخبار حوادث منتشره در روزنامه ها و خبرگزاری ها غالباً به شکل ناقص صورت می گیرد ، گفت: انتشار اخبار حوادث و جنایات باید به صورت تکمیلی و همراه بااقدامات صورت گرفته از جانب ارگانهای مربوطه باشد. وی باتأکید بر اینکه اعلام وقوع حادث به تنهایی کافی نیست ، گفت : این خلأ اطلاع رسانی سبب بی اعتمادی مردم نسبت به عملکرد نیروهای ذیربط می شود. جوانفکر گفت : مردم خواهان مشاهده زوایای مختلف اقتدار حکومت در جامعه هستند که تداوم این وضعیت سبب ایجاد احساس بی پناهی در مردم و افزایش احساس ناامنی می شود.

این کارشناس مطبوعات تأکید کرد : مطالب فوق به معنای عدم اطلاع رسانی به مردم از حوادث رخ داده در سطح شهر و خطرهای احتمالی نیست بلکه اطلاع رسانی دقیق و به هنگام می تواند باعث افزایش هوشیاری و مقاومت مردم، انجام اقدامات امنیتی لازم از جانب آنان و فعال کردن دستگاههای ذیربط درجهت انجام هرچه بهتر وظایف شود. وی اظهارداشت: ناامنی ناشی از خلأ اطلاع رسانی در حوزه درج این اخبار جدی تر از خطر خود نیز پیشتاز و پرچمدار و میوه چین بهره برداری از آن انتکارات باشند. بایدسهم ابتکارات خود را به سهمی که درانتقاد و شکایت از رسانه های غربی داریم، نزدیکتر سازیم.

در همایش «آزادی انسان - امپراتوری رسانه ها» عنوان شد

رسانه های غربی بزرگترین ابزار تخریب باورها

دکتر محمدحسن جعفری سهامیه

در پنجاه سال گذشته، رسانه های غربی به بزرگترین ابزار تخریب باورها، شخصیت، هویت ونهایتاً حق حاکمیت ملی کشورهای در حال توسعه و بویژه کشورهای مسلمان تبدیل شده اند.

دکتر محمدحسن جعفری سهامیه رئیس دانشکده خبر خبرگزاری جمهوری اسلامی در همایش «آزادی رسانه - امپراتوری رسانه ها» با اعلام این مطلب به طرح دو ایده «نسبت رسانه با آزادی انسان و برقراری دموکراسی» و «نسبت میان انتقادها و گله های مستمر جامعه مسلمانان از وضعیت رسانه ها با میزان تلاش رسانه ای آنان از یکسو و ابتکارات رسانه ای آنان از سوی دیگر» پرداخت.

وی در خصوص ایده «نسبت رسانه با آزادی انسان و برقراری دموکراسی بیان کرد: رسانه های جمعی بطور عام و رسانه های جمعی کشورهای غربی و توسعه یافته بطور خاص، پیوسته مورد نقادی، شکایت و بدگویی اصحاب فکر و نظر در کشورهای در حال توسعه و بویژه کشورهای مسلمان قرار داشته اند. این نقادیها هرگز بی پایه نبوده، هرچند به هیچ وجه از گزندهای بدبینانه نیز درامان نمانده اند.

رئیس دانشکده خبر افزود: این نقادی خاص کشورهای در حال توسعه و کشورهای مسلمان نیست بلکه در کشورهای غربی و توسعه یافته نیز روشنفکران زیادی به نقادی رویه وکیحانبه گرا و نگاه تبعیض آمیز رسانه های غربی در قبال کشورهای در حال توسعه پرداخته و می پردازند. در این باره چند نکته مطرح است ؛ نخست آنکه رسانه های جمعی و بویژه رسانه های غربی از دهه های گذشته تاکنون، پیوسته در معرض انتقادهای مستدل قرار داشته اند و دوم اینکه کمتر به این واقعیت توجه شده که حتی در همین دوران پر انتقاد، رسانه های جمعی نقشی اساسی در پیش راندن جنبش های آزادیخواهانه داشته اند.

وی با بیان اینکه هیچگاه یک بررسی صورت نگرفته که مثلاً به نقش رسانه های ملی و بین المللی و حتی غربی در پیشرفت جنبش اسلامی مردم ایران بپردازد، گفت: این نیز نوعی عمل غیرمنصفانه نسبت به رسانه ها است. یکی از منفی ترین نمونه ها مربوط به جرقه جنبش اسلامی مردم ایران بواسطه مقاله چاپ شده در روزنامه اطلاعات درتخریب چهره حضرت آیت الله خمینی(ره) بود. دقت کنید که همیشه خود روزنامه اطلاعات به عنوان یک رسانه نیز در کنار نویسندگان و طراحان آن مقاله، مورد نکوهش و سرزنش قرار گرفته است. اما آیا تاکنون به این سؤال پرداخته ایم که اگر رسانه ای به نام روزنامه اطلاعات نبود تا کسانی به نیت سوء از آن برای حمله به امام خمینی استفاده کنند، در آن صورت آیا جرقه نهضت برافروخته می شد یا خیر؟ فراموش نکنید این منفی ترین نمونه کار رسانه ای در رابطه با جنبش آزادیخواهانه مردم ایران بود. بنابراین نقش وجود یک رسانه حتی جنـانـچه در دست گردانندگانی با منویات نادرست هم باشد یک نعمت است.

دکتر جعفری سهامیه ادامه داد: متأسفانه تاکنون نشنیده ام که یک پژوهشگری به نقش همین روزنامه اطلاعات در مراحل بعدی نهضت بویژه سه ماه آخر آن و نیز نقش سایر رسانه های داخلی و خارجی از جمله غربی در این زمینه پرداخته باشد. بنابراین آیا برخی گردانندگان و سیاست سازان رسانه ای جهان رویه ای غیرمنصفانه و ناعادلانه در قبال جهان سوم در پیش داشته اند، منتقدان ما نیز رویه ناعادلانه ای در ارزیابی موجودیت و نقش خود این رسانـه ها در کـمـک بـه بـرقـراری آزادی و دموکراسی داشته اند. هرچند رسانه های ملی و بین المللی به حق مورد انتقادها و سرزنش هایی به جهت تبدیل شدنشان به ابزاری برای سلطه قرار داشته اند اما نهایتاً این رسانه ها هستند که صرفاً به دلیل وجود داشتن شان، به کمک دموکراسی و آزادیخواهی آمده اند و این مسأله قابل انکار نیست.

رئیس دانشکده خبر سپس به طرح ایده دوم خود و ذکر نکته پرداخت : «نخست تحولات شگرف پانزده سال گذشته در عرصه فناوری اطلاعات که ماهیت صحنه رسانه ای را بطور اساسی دگرگون کرده است واین دگرگونی به ورود یک فاکتور اساسی در حوزه ارتباطات بین شهروندی مربوط می شود. بطوری که امکان تماس شهروندان با یکدیگر به طور مستقیم، دو جانبه، چند جانبه وبدون محدودیت زمانی، جغرافیایی و در آینده نزدیک حتی بدون محدودیت زبانی، در هر نقطه دنیا فراهم می آید. می توان با امیدواری فراوان گفت که این دگرگونی نهایتاً حاکمیت ملتها بر سرنوشت خود را تحقق خواهدبخشید. نکته دوم، سهم کشورها و جوامع مسلمان در انتقاد از وضعیت موجود رسانه ای است که هیچ تناسبی با میزان ابتکارات وتلاش های رسانه ای آنها ندارد. این یک ضعف اساسی ما است که بایدصادقانه و شجاعانه به آن اذعان کنیم. جوامع مسلمان پیوسته منتظر مانده اند تا ابتکار تازه ای در عرصه رسانه به وجود آید و مبتکران هم به استفاده از آن در جهت منویات خود و طبعاً در مواردی در مسیر خلاف منافع جوامع مسلمان اقدام نمایند و سپس زبان به انتقاد و گله آغاز کنند».

وی با طرح پرسش هایی نظیر «طی ۱۰ سال گذشته ، از میان انبوه ابتکارات رسانه ای و چند رسانه ای در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات ، کدام مورد تولید ذهن وفکر جوامع مسلمان است؟» و «وبلاگ ها به عنوان رسانه های شخصی مجانی اما کاملاً فراگیر، ابتکار چه کسانی است؟» بیان کرد: «سهم کشورهای مسلمان چندان از انتقاد کردن و تلاش برای محروم کردن شهروندان خود از دسترسی به این امکان فراتر نرفته است هماانطور که در نمونه های قبلی آن نیز چنین بوده است. جوامع مسلمان، اندیشمندان و دانشمندان معتقد باید از هم اکنون به فکر تلاش سازمان یافته ای برای افزایش سهم مبتکرانه مسلمانان در دنیای رسانه و بویژه در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات باشند.

وی در پایان اظهار داشت: خوشبختانه برخی نمونه های امیدوار کننده ای از حرکتهای البته نه بین المللی به حق مورد انتقادها و سرزنش هایی به جهت تبدیل شدنشان به ابزاری برای سلطه قرار داشته اند اما نهایتاً این رسانه ها هستند که صرفاً به دلیل وجود داشتن شان، به کمک دموکراسی و آزادیخواهی آمده اند و این مسأله قابل انکار نیست.

رئیس دانشکده خبر سپس به طرح ایده دوم خود و ذکر نکته پرداخت : «نخست تحولات شگرف پانزده سال گذشته در عرصه فناوری اطلاعات که ماهیت صحنه رسانه ای را بطور اساسی دگرگون کرده است واین دگرگونی به ورود یک فاکتور اساسی در حوزه ارتباطات بین شهروندی مربوط می شود. بطوری که امکان تماس شهروندان با یکدیگر به طور مستقیم، دو جانبه، چند جانبه وبدون محدودیت زمانی، جغرافیایی و در آینده نزدیک حتی بدون محدودیت زبانی، در هر نقطه دنیا فراهم می آید. می توان با امیدواری فراوان گفت که این دگرگونی نهایتاً حاکمیت ملتها بر سرنوشت خود را تحقق خواهدبخشید. نکته دوم، سهم کشورها و جوامع مسلمان در انتقاد از وضعیت موجود رسانه ای است که هیچ تناسبی با میزان ابتکارات وتلاش های رسانه ای آنها ندارد. این یک ضعف اساسی ما است که